

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019 –2021”
DLA GMINY POLICE
ZA ROK 2021

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	5
2.1. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Police	5
2.2. Organizacja wspierania rodziny.	7
2.3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	9
2.4. Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych	24
2.5. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin	35
2.6. Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży	36
2.7. Działania integrujące i aktywizujące społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym	40
3. Podsumowanie	44

1. Wprowadzenie

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021”, przyjęty Uchwałą Nr III/9/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 07.12.2018r., zapewnił funkcjonowanie spójnego systemu pomocy rodzinie i umożliwił sprawną realizację wytyczonych zadań dla powołanych do tego instytucji wspierających. Zaplanowany schemat działania wykorzystujący zasoby gminy Police, przygotowany na okres 3 lat, został zrealizowany kompleksowo, zgodnie z założeniami. Głównym celem Programu opracowanego zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, było stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia na rzecz rodziny. W oparciu o obrane założenia na przełomie lat budowano i utrwalano zintegrowany system w zakresie udzielania pomocy oraz wdrażano skuteczne metody profesjonalnego wsparcia. Interdyscyplinarna współpraca służb i instytucji działających na terenie gminy Police była podstawowym elementem podejmowanych działań.

Ze względu na złożone problemy nieprzerwanie ewoluujących zagadnień, podjęto wszelkie niezbędne środki w celu realizacji wyznaczonych zadań: prowadzenia działalności profilaktycznej na rzecz rodziny, udzielania wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności, doskonalenia współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.

Cele podejmowanych zorganizowanych działań miały służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodzin, poprzez prowadzenie działań profilaktyczno - edukacyjno- wychowawczych,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych, poprzez udzielanie wieloaspektowego wsparcia,
- przywróceniu zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych funkcji rodzinom naturalnym, przeżywającym różnego typu trudności.

Rodzina - elementarna struktura i przekaznik systemu wartości i tradycji, w której kształtuje się osobowość dziecka, wymaga optymalnych warunków do zapewnienia prawidłowego rozwoju wszystkich jej członków. Wszelkie występujące nieprawidłowości mogą nieść ze sobą wiele negatywnych skutków dezorganizujących funkcjonowanie poszczególnych

środowisk. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, brak umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, depresje, choroby fizyczne i psychiczne, wypadki losowe, destrukcyjnie wpływają na życie rodzin. Dlatego szczególnie istotnym jest właściwa diagnostyka potrzeb i problemów oraz niezwłoczne wdrożenie działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2019-2021 wspieranie rodziny przeżywającej trudności odbywało się poprzez m.in.:

- wprowadzenie asystenta rodziny, pracy socjalnej, udzielanie poradnictwa specjalistycznego,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez edukację oraz aktywizację społeczną i zawodową,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny,
- zapewnianie pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka przy udziale placówek wsparcia dziennego,
- zaangażowanie lokalnych struktur pomocowych.

Wszelkie systemowo podejmowane kroki miały gwarantować rodzinie niezbędną pomoc i optymalną ochronę małoletnim. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny były priorytetem ze względów społecznych i ekonomicznych. Zmniejszenie skali zjawisk zaburzających jej prawidłowe funkcjonowanie stanowiło nadrzędny cel dla powołanych do tego jednostek.

Wypracowane wsparcie udzielane na terenie gminy Police odbywało się przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów, które realizowały zadania z zakresu profilaktyki oraz wspierania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub zagrożonych czy dotkniętych kryzysem. Należały do nich podmioty funkcjonujące w obszarze:

- pomocy społecznej, tj. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- poradnictwa - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- oświaty- szkoły, przedszkola, żłobek,
- kultury - tj. Miejski Ośrodek Kultury,
- sportu i rekreacji - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Rok 2020 zdawał się być przelomowym ze względu na nowe problemy i wyzwania dla instytucji wspierających. Tymczasem rok 2021 okazał się nie tylko kontynuacją wcześniejszych trudności, ale spowodował dalsze zapętlenie występujących zjawisk. Pandemia, która w Polsce

zaistniała pod koniec stycznia 2020r., nadal wywiera ogromny wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa zarówno w skali mikro, jak i makro. Do zmian w zakresie funkcjonowania placówek pomału przywyknięto. Wprowadzane ograniczenia w kontakcie z urzędnikiem stały się codziennym zjawiskiem, jednak konsekwencje tzw. „nowej normalności” znacząco wpłynęły na aktywność i stan psychiczny całego społeczeństwa. Środki masowego przekazu stały się podstawowym nośnikiem dialogu międzyludzkiego, ze szkodą zwłaszcza dla najmłodszych pokoleń. Częste zwolnienia lekarskie związane z koronawirusem stały się wyznacznikiem obecnych czasów, usprawiedliwiającym funkcjonowanie urzędów i placówek państwowych, znacznie determinującym czas i jakość załatwiania codziennych spraw. Niepewność sytuacji dalej ograniczała rozwój długoterminowych planów i projektów. Realizacja potrzeb społecznych zawsze była jednak priorytetem, choć nieraz wiązała się z dużą determinacją osób zawodowo z tym związanych.

Przemiany gospodarczo- kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, zmieniły skalę i obszar występujących problemów. Podejmowane systemowo działania stanowiły zatem fundament elementarnego poczucia bezpieczeństwa dla mieszkańców Gminy Police i stały się nieodzowne dla rodzin, które same nie były w stanie pokonać trudności życiowych. Skuteczna pomoc w rozwiązywaniu problemów polegała na oferowaniu spójnego i efektywnego wsparcia w przezwyciężaniu trudności, uniemożliwiających jednostkom prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

2. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

2.1. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Police

Gmina Police jest gminą miejsko-wiejską, położoną w zachodniej części województwa zachodnio-pomorskiego, w powiecie polickim. W jej skład wchodzi miasto Police i 12 sołectw: Dębostrów, Drogoradz, Niekłończyca, Pilchowo, Przęsocin, Siedlice, Tanowo, Tatynia, Trzebież, Trzeszczyn, Uniemyśl, Wieńkowo. Liczba mieszkańców na podstawie informacji z Urzędu Statystycznego z siedzibą w Szczecinie sięga obecnie 36 798 osób (stan na dzień 31.12.2021r.), ma tendencję spadkową i obserwuje się ujemny przyrost naturalny. Miasto podzielone jest administracyjnie na siedem osiedli: Stare Miasto, Jasienicę, Mścięcino, Os. Anny Jagiellonki, Os. Dąbrówka, Os. Gryfitów, os. Księcia Bogusława X.

Wśród rodzin objętych pomocą społeczną w 2021r. nadal dominowały rodziny z dwójką i jednym dzieckiem. Rodziny wielodzietne nie były rzadkością, choć najczęściej w tej kategorii odnotowywano rodziny z trójką dzieci. Pomimo znacznej poprawy sytuacji finansowej rodzin ze względu na funkcjonujące finansowe programy społeczne, sytuacja demograficzna nie uległa poprawie.

W 2021r. liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi nieznacznie zmalała, choć skala problemów w tych środowiskach została spotęgowana. Głównym czynnikiem sprzyjającym niezaradności rodziny są wszelkiego rodzaju uzależnienia, demoralizacja, przemoc domowa, różnego typu sytuacje kryzysowe, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Przyczynami braku umiejętności w samodzielnym pokonywaniu trudności życiowych były najczęściej:

- niedojrzałość emocjonalna członków rodziny,
- trudności adaptacyjne wynikające z niskiego poziomu intelektualnego i kulturalnego,
- brak prawidłowych wzorców rodzicielskich i nabytych umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- trudna sytuacja materialna: np. finansowa, mieszkaniowa,
- sytuacje losowe, które niezależnie zaistniały w środowisku rodzinnym i zawodowym: choroby, wypadki, zgony.

Na terenie gminy nadal funkcjonowały osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. W znacznej części było to związane z uzależnieniem od szeroko rozumianych środków psychoaktywnych. To dominujący problem społeczny, wpływający destrukcyjnie na życie rodzin. Nadużywanie alkoholu i sięganie po narkotyki choćby przez 1 członka rodziny znacznie destabilizuje funkcjonowanie całej rodziny, wpływa na rozpad więzi, przemoc i demoralizację. Pracownicy socjalni i asystenci rodzin coraz częściej podejmowali pracę z osobami, w tym w większości z kobietami, uzależnionymi od amfetaminy, czy sięgającymi po marihuanę. Powszechny dostęp i stosunkowo niska cena narkotyków, a przy tym posiadanie stałego źródła dochodów choćby w postaci marnotrawionych w takich przypadkach świadczeń rodzinnych, nie ułatwiają wyjścia z problemów. Dopiero sprawy sądowe i ograniczenie bądź pozbawienie praw do władzy rodzicielskiej nad dziećmi często są czynnikiem- niestety nie zawsze skutecznym, do podjęcia terapii odwykowej i wprowadzenia elementarnych konstruktywnych zmian w życiu osoby uzależnionej. Podobnie wygląda sytuacja z alkoholem, który stanowi dziś element stylu życia,

nie tylko wśród osób zmarginalizowanych, co niesie ze sobą wysokie ryzyko społecznych problemów w niedalekiej przyszłości.

Na skutek niewłaściwych wzorców wyniesionych ze środowiska domowego, jak również niekontrolowanego wpływu mass mediów, pogłębionego brakiem autorytetów, zaburzona została komunikacja między rodzicami a dziećmi, przekładająca się na występujące trudności rodzinne. Zaobserwowano pogłębiającą się bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nagminne niewłaściwe postawy rodzicielskie, lawinowo narastające różnice pokoleniowe związane z dostępem do nieodpowiednich treści pochodzących z internetu. Bezpośrednio z tym związane błędnie ukształtowane wyobrażenia na temat funkcjonowania rodziny, przyczyniły się do nieprawidłowych relacji między rodzicami a dziećmi. Taki stan rzeczy spowodował zwiększenie zapotrzebowania na porady specjalistyczne, terapie skierowane do rodziców i małoletnich, mediacje oraz konieczność wsparcia instytucjonalnego w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.

2.2. Organizacja wspierania rodziny.

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz. U. Z 2022 roku poz. 447) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego.

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none">• Profilaktyka- wspieranie rodziny	<ul style="list-style-type: none">• Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna• Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej• Adopcja
<ul style="list-style-type: none">• Asystent rodziny• Placówki wsparcia dziennego• Rodziny wspierające• Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	<ul style="list-style-type: none">• Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka• Placówki opiekuńczo-wychowawcze• Usamodzielnienie• Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator)• Rodziny pomocowe

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizowały we współpracy ze środowiskami lokalnymi, sądami i organizacjami oświatowymi oraz społecznymi.

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem systemu ukierunkowanego na profilaktykę oraz wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie. Zapobieganie pogłębiania trudności życiowych, a przede wszystkim podjęcie niezbędnych działań, by nie dopuścić do umieszczenia dziecka w pieczy jest nadrzędnym celem Programu. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną priorytetem jest stworzenie warunków zmierzających do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziców. Oprócz niewątpliwych zysków społecznych działania takie mają na celu obniżenie kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Głównym zastosowanym środkiem do pracy z rodziną była **zasada pomocniczości**, opierająca się na pełnym wykorzystaniu własnych zasobów materialnych, właściwości psychofizycznych, kwalifikacji zawodowych, aktywności w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych oraz na gotowości do współdziałania z innymi w celu pokonania trudnej sytuacji życiowej.

Do zasobów systemu rodzinnego można zaliczyć:

- spójność rodziny - zaufanie, lojalność, wzajemny szacunek, wspólne cele i wartości, wzajemne docenianie się, wspieranie, stabilność, integracja i poszanowanie indywidualności,
- adaptacyjność- zdolność rodziny do przeciwstawiania przeszkodom,
- organizację rodziny- zgodność, jasność i konsekwencje w zakresie obowiązujących ról i reguł, wspólne przywództwo rodziców, jasne granice rodzinne i pokoleniowe,
- umiejętność porozumiewania się -jasność, bezpośredniość przekazów informacji,
- silne więzi- wysoki stopień związania emocjonalnego, pragnienie utrzymania więzi, otwartość w omawianiu problemów, poczucie bliskości członków rodziny, wspólne wykonywanie czynności,
- wytrzymałość rodziny- wewnętrzna trwałość, poczucie celowości działań, otwarcie się na nowe doświadczenia, poczucie kontroli nad wydarzeniami, aktywne nastawienie do sytuacji trudnych,
- elastyczność- zdolność do zmiany reguł, granic, pełnionych ról, otwarty wzorzec komunikacji, gotowość do kompromisu, możliwość przyjmowania obowiązków, aktywne uczestnictwo w podejmowaniu decyzji,
- ilość i forma czasu spędzanego przez rodzinę, znaczenie, jakie się temu przypisuje,

- zdolność rodziny do wykorzystania zasobów indywidualnych w życiu codziennym i w sytuacjach trudnych,
- wszelkie dobra materialne rodziny,
- pomoc dalszych krewnych: opieka nad dziećmi, pomoc rzeczowa, finansowa, finansowanie niezbędnych wydatków, czy kosztów odpoczynku, hobby, zajęć pozaszkolnych.

Praca z rodziną powinna być realizowana kompleksowo, obiektywnie, w oparciu o zaufanie i współpracę. Pomoc powinna mieć charakter przejściowy i zakładać aktywizację osób z niej korzystających. Wówczas działania przynoszą nie tylko trwały efekt, ale również osobistą satysfakcję jednostek.

2.3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kierowanie lokalnej polityki społecznej na terenie gminy Police realizuje **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różne środowiska na rzecz grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wobec rodzin przeżywających trudności podejmował działania, których zadaniem było zapewnienie wsparcia i pomocy poprzez:

- diagnozę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- pracę socjalną z rodziną,
- pomoc pieniężną w formie zasiłków celowych, specjalnych celowych, stałych, okresowych,
- świadczenia niepieniężne w formie gorącego posiłku w szkołach i przedszkolach,
- informowanie o dostępnych formach pomocy i wsparcia, motywowanie do korzystania z oferty pomocowej,
- kierowanie do specjalistów: psychologa, terapeuty, mediatora, prawnika,
- proponowanie rodzinom uczestnictwa w projektach, które dostarczą niezbędnej wiedzy i umiejętności do prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- budowanie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub zagrożonych kryzysem,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,

- dążenie do reintegracji rodziny,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- powoływanie i prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizując zadania **zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny** udziela wsparcia w oparciu o zadania wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawy z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych istotnych ustaw,
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny,
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Problemy społeczne występujące w Gminie Police w znacznej mierze związane są z sytuacją materialną rodzin i sytuacją na rynku pracy. Zadaniem pomocy społecznej jest

zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz zapewnienie im godnych warunków bytowych. Głównym celem podejmowanych przez Ośrodek działań jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiającym przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Pomoc finansowa stanowi jeden z elementów systemu zabezpieczenia społecznego. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje niniejszy cel w oparciu o Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

W 2021 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie 741 rodzin (o liczbie osób w rodzinach 1210), z czego **121 to rodziny wychowujące dzieci**. Struktura i typy rodzin przedstawiały się następująco:

Tabela nr 2. Typu rodzin objętych pomocą społeczną w 2021 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
0		1	2	3	
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)		1	741	142	1 210
o liczbie osób	1	2	528	107	528
	2	3	93	16	186
	3	4	48	7	144
	4	5	33	3	132
	5	6	21	5	105
	6 i więcej	7	18	4	115
w tym (z wiersza 1)					
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)		8	121	18	475
o liczbie dzieci	1	9	32	5	78
	2	10	44	4	158
	3	11	31	7	150
	4	12	8	2	46
	5	13	4	0	25
	6	14	1	0	8
	7 i więcej	15	1	0	10

RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)		16	61	7	208
	o liczbie dzieci 1	17	16	2	35
	2	18	27	3	90
	3	19	14	2	60
	4 i więcej	20	4	0	23
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)		21	289	46	370
	o liczbie osób 1	22	221	34	221
	2	23	57	9	114
	3	24	9	3	27
	4 i więcej	25	2	0	8

Analiza danych Ośrodka Pomocy społecznej w Policach wskazuje, że powodem, który najczęściej występował wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2021r. ponownie była długotrwała i ciężka choroba. Z powodu powyższej przestanki zgłosiły się do tutejszego Ośrodka 462 rodziny. Kolejnym powodem przyznania pomocy było ubóstwo, z tytułu którego OPS w Policach przyznał pomoc 353 rodzinom. Znaczną grupę osób korzystających z pomocy stanowiły osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz osoby pozostające w stałym leczeniu specjalistycznym. Z powyższych przyczyn wsparcie otrzymały 293 rodziny, natomiast z tytułu bezrobocia pomoc finansową otrzymały 163 rodziny. Ponadto 99 rodzinom udzielono pomoc z powodu bezdomności. Zaobserwowano, że w jednym środowisku występuje najczęściej kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

Powyższe dane zostały przedstawione w tabeli nr 3 oraz na wykresie nr 1.

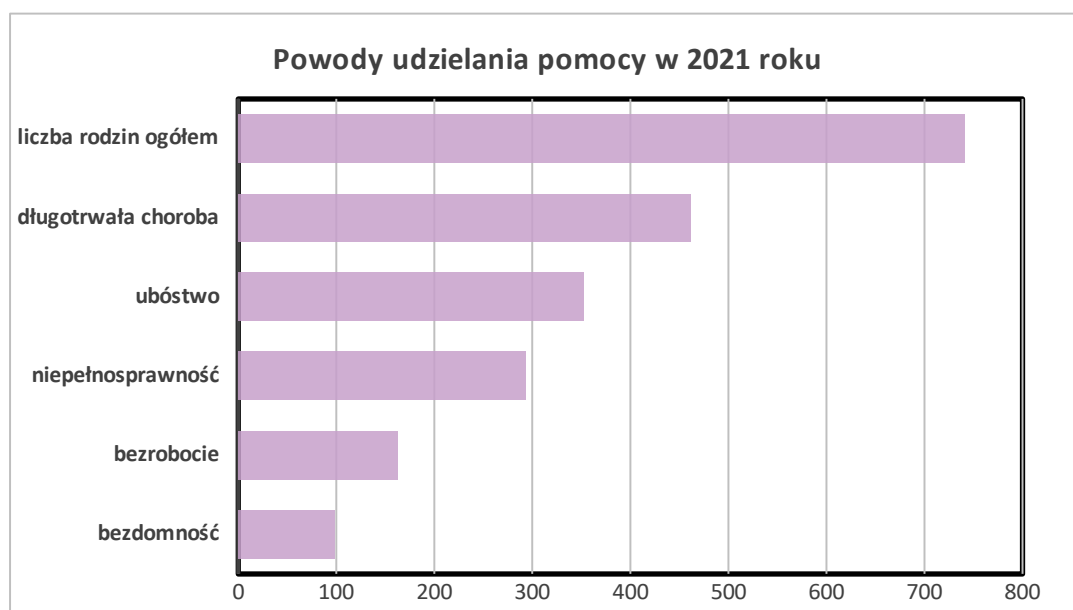
Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy w 2021 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	353	83	534
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	99	3	101
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	31	10	161
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	25	8	139
BEZROBOCIE	6	163	40	299
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	293	65	411
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	462	92	592
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	43	9	146
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	28	4	93
RODZINY WIELODZIETNE	11	6	1	29
PRZEMOC W RODZINIE	12	5	1	15
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	37	6	48
NARKOMANIA	15	2	0	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	11	2	11
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1	1	1

SYTUACJA KRYZYSOWA	19	4	0	5
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Wykres nr 1 prezentuje powody udzielania pomocy w 2021r.

Wykres nr 1:

W roku 2021 pozornie zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono wsparcia finansowego z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (43 rodziny). W porównaniu z rokiem 2020 liczba ta zmniejszyła się o 36. W praktyce nie zaobserwowano zmniejszenia skali problemów w rodzinach. Wręcz przeciwnie - pracownicy socjalni coraz częściej doświadczają złożoności problemów występujących w środowiskach, których nie odzwierciedlają statystyki, a które rzutują na charakter i czas pracy z rodziną. Doskonałym przykładem może tu być zwiększona liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, która w 2019r. wynosiła 34, w 2020r. -40, a w 2021r. -59, a zatem zwiększyła się niemal o 58% . Wzrosła również ilość spraw nałożonych postanowieniem Sądu. W 2019r do pracy z asystentem było zobowiązanych 9 rodzin, w 2020r- 12, a w 2021r. aż 24 rodziny. Przez okres 3 lat liczba środowisk wymagających wzmożonej, stałej pomocy zwiększyła się zatem niemal 3 – krotnie, a trzeba wziąć pod uwagę, że Ośrodek równolegle

podejmuje także działania prewencyjne w rodzinach, w których pojawiły się trudności wymagające wsparcia i ingerencji instytucjonalnej.

W roku 2021 kontynuowano Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, ustanowiony Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. (M.P. z 2018r., poz. 1007). Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. W zakresie dożywiania OPS w Policach w 2021 r. w ramach powyższego programu udzielał pomocy w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym. Pomoc udzielana jest w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Tabela nr 4 obrazuje realizowanie pomocy w ramach ww. programu w 2021 roku.

Tabela nr 4. Koszty poniesione na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2021r.

Wyszczególnienie		PROGRAM „Posiłek w szkole i w domu”	
		Ogółem	W tym na wsi
Koszt zasiłków celowych (w zł)		110.592	23.550
W tym	Środki własne	31 802	5 600
	dotacja	78 790	17 910
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją zasiłek celowy		213	47
Liczba osób w rodzinach		643	138
Liczba zasiłków celowych przyznanych w ramach PROGRAMU		914	136

W 2021 roku ogółem wypłacono **30.626 świadczeń rodzinnych i świadczeń opiekuńczych** na łączną kwotę **8.476.637,19 zł.**

Od dnia 1 stycznia 2017r. obowiązuje Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje m.in. wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4.000,00 zł. Od stycznia do grudnia 2021 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wpłynęło 9 wniosków o wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wobec powyższego wypłacono świadczenia na kwotę **36.000 zł**. Wszystkie osoby zostały poinformowane o możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny, natomiast 3 rodziny objęte niniejszym wsparciem w ramach Programu „Za życiem” korzystają z zajęć Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach.

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, przy czym od lipca 2019r. świadczenie przysługuje na pierwsze i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny - Ustawa z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych istotnych ustaw (Dz. U. z 2021r., poz. 1981). Zgodnie z powyższą ustawą, w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wypłacił świadczenie wychowawcze na kwotę **38.329.108,81zł**.

Od 2018r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. przez tutejszy Ośrodek realizowany był rządowy program „Dobry start” (Dz.U. 2021 poz. 1092). „Dobry start” to program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 r.ż. (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, otrzymywali 300 zł w formie jednorazowego wsparcia w związku z rozpoczęciem roku szkolnego. W danym okresie sprawozdawczym świadczenie wypłacono zaledwie **2 rodzinom** na kwotę **600 zł** za rok szkolny 2020/2021, ponieważ zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15.06.2021r. postępowanie w sprawie świadczenia prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tabela nr 5. przedstawia strukturę wydatków na świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, świadczenia wychowawcze 500+ oraz świadczenie „Dobry start” w 2021 roku.

Tabela nr 5. Wydatki na świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze w 2021 roku

Rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne	11.671	1.321.243,59
Dodatki do zasiłków rodzinnych	6.730	707.628,50
ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI razem	18.401	2.028.872,09
Zasiłki pielęgnacyjne	9.420	2.033.213
Świadczenia pielęgnacyjne	1.789	3.508.573
Specjalny zasiłek opiekuńczy	85	52.700
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE RAZEM	11.294	5.594.486
ŚWIADCZENIA RODZINNE RAZEM	29.695	7.623.358,09
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	143	143.000
Świadczenie rodzicielskie	742	682.255,10
Zasiłek dla opiekuna	46	28.024
RAZEM:	30.626	8.476.637.19
Świadczenie wychowawcze 500+	77.328	38.329.108,81
ŚWIADCZENIE DOBRY START	2	600

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka otrzymają jedynie osoby, które nie mają zasądzonych alimentów, gdyż uniemożliwiają to obiektywne względy (np. rodzic dziecka nie żyje, ojciec dziecka nie jest znany lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone). Osoby, które mają zasądzone alimenty i spełniają kryterium dochodowe mogą otrzymać zasiłek rodzinny i pozostałe dodatki.

Tabela nr 6. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2021 roku.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	3192	1.349.424
0 – 17 lat	2804	1.190.473
18 – 24 lata	376	152.950
25 lat i więcej	12	6000

W 2021 roku pomoc w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznano **162 rodzinom**. Osobom uprawnionym wypłacono 3192 świadczenia na łączną kwotę **1.349.528zł**.

Inną formą wsparcia, z której korzystały rodziny w Gminie Police były dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne. W roku 2021 dodatki mieszkaniowe przyznano **277 rodzinom**, a na ich wypłatę łącznie przeznaczono **601820,53 zł**. Natomiast z dodatków energetycznych skorzystało **58 rodzin** na łączną kwotę **6.770,67 zł**.

Pomoc rodzinie znajdującej się w kryzysie oferuje Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Św. Kazimierza w Policach, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Policach oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

W 2021 roku 43 rodziny objęte pomocą **Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach** wykazywały bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Głównymi problemami w tych rodzinach były: zaburzona komunikacja, nieprawidłowe relacje pomiędzy członkami rodziny, trudności szkolne dzieci, problemy małoletnich z prawem, uzależnienia, szeroko pojęta przemoc, bezradność, niewydolność wychowawcza. Najczęściej wynikają one z powielania nieprawidłowych wzorców wyniesionych z domu rodzinnego. Niewydolni wychowawczo rodzice przeważnie sami pochodzili z rodzin, które doświadczały tożsamyh problemów. Następuje powielanie negatywnych wzorców zachowań. Z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Police borykają się głównie rodziny niepełne oraz zrekonstruowane. W 2021r. W Ośrodku był zatrudniony psycholog, z uprawnieniami z zakresu pedagogiki i psychoterapii, który podejmował pracę w tym zakresie zarówno z klientami wymagającymi specjalistycznego wsparcia, jak i pracownikami Ośrodka, którzy zgłosili chęć uzyskania doraźnej pomocy.

Na terenie Polic znajduje się ośrodek wsparcia „**Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR – MARKOT**” prowadzony przez Stowarzyszenie MONAR. W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach finansował pobyt i wyżywienie dla 13 matek z dziećmi z terenu gminy Police. łącznie w DSM przebywało 23 dzieci, a zatem nastąpił wzrost liczby rodzin korzystających z tego typu wsparcia w stosunku do 2020r. Poza pomocą w formie schronienia, kobiety przebywające w DSM mają zapewnione wsparcie pracownika socjalnego oraz w wyjątkowych sytuacjach asystenta rodziny. W 2021 roku aż 5 rodzin wymagało dodatkowego

wsparcia asystenta, natomiast wszystkie były objęte pracą socjalną ukierunkowaną na podniesienie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, aktywizację społeczną i zawodową prowadzącą do usamodzielnienia i wyjścia z bezdomności.

Urząd Miejski w Policach w 2021 roku przeznaczył 67.657,46 zł na stypendia szkolne dla 73 uczniów. Ze Szczecińskiej Karty Rodziny skorzystało 71 rodzin. Na realizację SKR Gmina Police wydała 1427,88 zł, natomiast 289 rodzin skorzystało z bezpłatnej komunikacji miejskiej. W 2021r na ten cel wydano 2465,35 zł.

Gmina Police zrealizowała ponadto programy na rzecz ochrony zdrowia dzieci i rodzin oraz udzieliła dotacji na działalność w tym zakresie. Profilaktycznym programem szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Police po 65 roku życia objęto 276 osób. W dalszym ciągu prowadzono działalność w zakresie ochrony zdrowia psychicznego przez Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach, które organizowało i prowadziło profesjonalną pomocą doradczą, terapeutyczną, edukacyjną, prawną skierowaną do grup osób szczególnie narażonych na stres i wypalenie jako metody wsparcia zdrowia psychicznego. Z powyższego wsparcia w ramach działalności Klubu Opiekuna W Kryzysie skorzystało 18 osób. Prowadzono również działalność w zakresie ochrony zdrowia przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorskie Koło Pomocy Chorym na Fenylketonurię z siedzibą w Policach, programem objęto 7 osób.

Wdrażano pomoc w zakresie ochrony zdrowia przez Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów z siedzibą w Policach, które prowadziło hospicjum domowe dla dorosłych osób nieuleczalnie chorych, pod opieką którego znajdowało się 99 osób. Zajmowano się ochroną zdrowia przez Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Polickie Amazonki” z siedzibą w Policach, które zorganizowało terapię przeciwozbrękową skierowaną do osób po zabiegu operacyjnym usunięcia nowotworu piersi.

W 2021 roku 197 dzieci uczęszczało do świetlicy przy Radach Osiedlowych i Sołeckich. Z powodu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa COVID-19 nie były prowadzone działania integrujące i aktywizujące społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym. W świetlicach nie prowadzono dodatkowych zajęć, Radom Osiedli i Radom Sołeckim nie przekazywano środków finansowych na organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży, nie wspierano dodatkowych działań na rzecz wspierania rodziny i dzieci.

Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Św. Kazimierza w Policach w 2021 roku udzielił pomocy finansowej 78 rodzinom oraz pomocy rzeczowej 130 rodzinom. W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu

Pomocy Najbardziej Potrzebującym wydano 49.120 kg żywności dla 895 osób z Gminy Police, w tym 185 dzieci do lat 15. W roku sprawozdawczym Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach po raz kolejny uczestniczył w realizacji niniejszego programu. Pomoc skierowana została do osób i rodzin z niskimi dochodami, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających przesłanki określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 220% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Zadaniem OPS po raz kolejny było kwalifikowanie osób potrzebujących i wydawanie skierowań do otrzymania pomocy rzeczowej w formie żywności, których w 2021 roku wydano 649. Wydawanie paczek żywnościowych odbywało się cyklicznie w punkcie dystrybucji żywności- tj. Caritas, przy Parafii Św. Kazimierza w Policach.

Caritas zakupił ponadto podręczniki szkolne dla 7 uczniów oraz plecaki i przybory szkolne dla 19 uczniów. Zaaranżował również 5 spotkań z rodzicami i dziećmi o charakterze rodzinnym, w których wzięło udział 17 osób. Caritas zorganizował wypoczynek letni dla 21 dzieci z Gminy Police, co wciąż było trudnym wyzwaniem ze względu na pandemię. Sytuacja związana z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19 utrudniła organizację wszelkiego typu inicjatyw i spotkań.

Z kolei **Parafialny Zespół Caritas przy parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Policach** w 2021r. udzielił pomocy rzeczowej 40 rodzinom w zakresie odzieży, obuwia, mebli, sprzętu AGD. Dożywianiem objęto 40 rodzin, doraźnie wydano 29 paczek okolicznościowych: na święta Bożego Narodzenia i Wielkanoc. Ponadto wyposażono w przybory szkolne 7 dzieci.

Realizując cel szczegółowy 1 Gminnego Programu Wspierania Rodziny tj. „Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny” **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach** prowadziło Hostel, znajdujący się na terenie Gminy Police. Hostel zapewniał schronienie oraz wsparcie osobom doświadczającym przemocy oraz innym osobom, znajdującym się w sytuacji kryzysowej, wymagającym pomocy w formie czasowego pobytu poza miejscem zamieszkania. Hostel przeznaczony jest dla osób pełnoletnich, a także pozostających po ich opieką dzieci, których pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania zagraża ich życiu albo zdrowiu. Warunkiem korzystania z pobytu jest współpraca osoby korzystającej ze schronienia z pracownikami PCPR w zakresie podjęcia działań zmierzających do opanowania kryzysu oraz przywrócenia równowagi i autonomii.

W okresie sprawozdawczym ze względu na doświadczanie przemocy oraz innych kryzysów ze wsparcia w formie schronienia skorzystało łącznie 15 osób, w tym 5 osób dorosłych i 10 dzieci.

Ponadto, w związku z realizacją powyższego celu PCPR w Policach udzielało pomocy dla mieszkańców Gminy Police w postaci zaopatrzenia w niezbędny sprzęt i środki pomocnicze – pomoc otrzymały 173 osoby, na łączną kwotę 324.121,80zł.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach w 2021 roku dla 197 dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych oraz klubów młodzieżowych łącznie wydała na poczęstunek (podwieczorek) kwotę 95.720 zł.

Od stycznia do grudnia 2021 roku **Zakład Medycyny Szkolnej** objął programami społecznymi około 200 uczniów. Ze względu na sytuację epidemiologiczną i związany z tym zaburzony przekaz informacji nowej liczby dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych objętych monitoringiem pielęgniarki szkolnej nie odnotowano.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. W 2021 roku w pieczy zastępczej zostało umieszczonych 17 dzieci. Dwie rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy nie były znane w Ośrodku Pomocy Społecznej w Policach. Rodzice umieszczonych dzieci nie korzystali z żadnej formy pomocy. Ponadto do Ośrodka nie wpływały informacje ze strony środowiska lokalnego dotyczące ewentualnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu niniejszych rodzin. Do pieczy większość dzieci trafiła w wyniku nawarstwienia problemów rodzinnych, uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie i zapewnienie dzieciom właściwej opieki rodzicielskiej. 5 rodzin z 12 dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej, znane były tutaj. Ośrodkowi i objęte wsparciem asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego w formie pracy socjalnej. W trzech z nich występował problem alkoholowy, w dwóch - uzależnienie od środków psychoaktywnych. Udzielenie pomocy w tych środowiskach utrudnione było z uwagi na brak wewnętrznych motywacji do wprowadzania zmian w życiu osobistym spowodowanych uzależnieniami, jak również brak chęci współpracy ze strony rodzin, unikanie kontaktu z pracownikami OPS, odrzucanie proponowanych form wsparcia. **W każdym przypadku odebrania dziecka rodzinie zagrożone było dobro i bezpieczeństwo małoletniego. Przed umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wykorzystano wszystkie instrumenty pracy z rodziną.**

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz

pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Od stycznia do grudnia 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wydał na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej kwotę **820.053,36 zł**, z czego:

- w placówkach opiekuńczo – wychowawczych kwotę **362.418,81 zł**,
- w pogotowiu rodzinnym kwotę **31.659,24 zł**,
- w rodzinach zastępczych kwotę **425.975,31zł**.

Znaczny wzrost kosztów poniesionych przez Gminę Police na współfinansowane pobytu dzieci umieszczonych w pieczy wynika z faktu, że znaczna liczba dzieci przebywa w pieczy zastępczej powyżej dwóch lat, co wiąże się ze współfinansowaniem opieki i wychowania każdego z dzieci ze strony gminy na poziomie 50%.

W 2021r. świadczenia dla rodzin zastępczych w Gminie Police ponownie wzrosły i przedstawiały się następująco:

- rodziny zastępcze spokrewnione – 694 zł, a od 01.06.2021r. -746,00 zł,
- rodziny zastępcze niezawodowe – 1052zł, a od 01.06.2021r. - 1131,00 zł,
- dodatek z tyt. niepełnosprawności dziecka – 211,00 zł (bez zmian).

Ponadto rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie sprawozdawczym ubiegali się m.in. o dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenia na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka (jednorazowo - 1500 zł bez zmian). Rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe otrzymywały środki finansowe na utrzymanie lokali i domu jednorodzinnego.

Na dzień 31.12.2021r. w rodzinach zastępczych spokrewnionych oraz rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało łącznie 71 dzieci, z których 53 powyżej dwóch lat. W rodzinach zawodowych przebywało 11 dzieci, z których 7 powyżej dwóch lat. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych ponoszony przez Gminę Police wynosił aż 35.497,94zł.

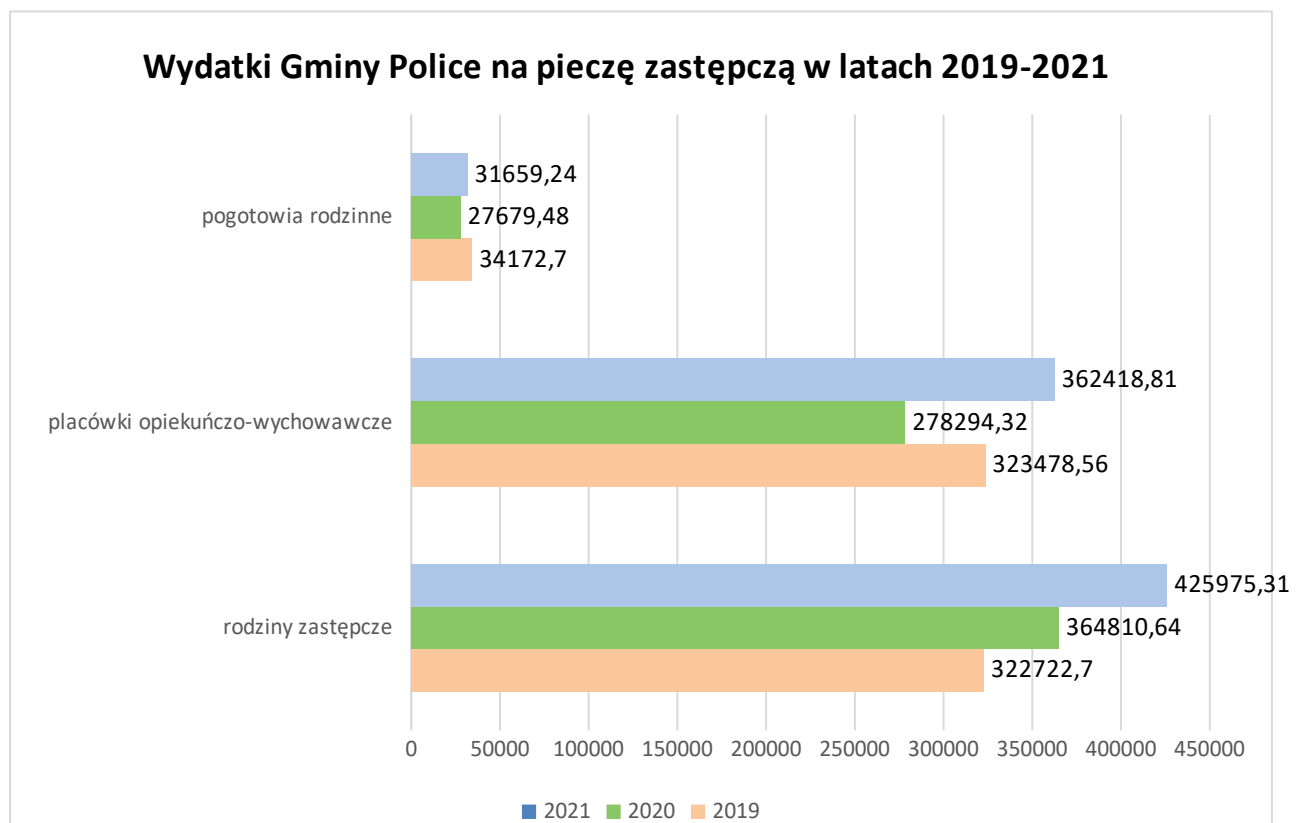
W pierwszym kwartale każdego roku wzrastają średnie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2021r. średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka z Gminy Police w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wynosiły:

- Dom Dziecka w Policach – 5374,40 zł (od lutego 2021r.),
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza dla Dziewcząt, im. Bł. Marii Karłowskiej, w Pniewitem – 3.720,83 zł (od kwietnia 2021r.),
- Dom dla Dzieci „Maciek” w Przemyślu – 4.504,66 zł (od kwietnia 2021r.).

Na dzień 31.12.2021r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 13 dzieci, z których 10 powyżej dwóch lat, co wiąże się ze współfinansowaniem opieki i wychowania każdego z dzieci ze strony gminy na poziomie 50%. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych ponoszony przez Gminę Police w roku 2021 wyniósł 30.201,56 i jest wyższy w porównaniu do roku ubiegłego o blisko 7010,38zł miesięcznie.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wydatków poniesionych przez Gminę Police na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2019-2021.

Wykres nr 2.

2.4. Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych.

Zgodnie Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach organizuje pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Asystent rodziny obok pracy pracowników socjalnych zajmuje się pracą z rodziną, której celem jest pomoc przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków oraz osiągnięciu stabilizacji życiowej, umożliwiającej godne wychowanie dzieci. Priorytetowym zadaniem asystenta niezmiennie pozostaje niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny biologicznej oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie, a w razie konieczności podjęcie działań i uruchomienie wszelkich dostępnych środków zmierzających do powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny. Zadaniowy i elastyczny czas pracy asystenta ma służyć realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Podstawową rolą asystenta jest:

- analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążenie do reintegracji rodziny.

W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zatrudniał 4 asystentów rodziny. Ich wsparciem objęte było 59 rodzin, ze 135 dziećmi.

Asystent rodziny w swojej pracy spotyka się z wieloma problemami sprzężonymi takimi jak brak kompetencji rodzicielskich, niskie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu posiadanymi zasobami finansowymi, wyuczona bezradność, niepełnosprawność (w tym intelektualna), uzależnienia, brak prawidłowych wzorców, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne, bezrobocie, przemoc, opór przed zmianą. Wspieranie rodziny jest procesem powolnym, długotrwałym i wymagającym. Niezmiernie trudno osiągnąć satysfakcjonujące i wymierne efekty z powodu utrwalonych wzorców zachowania rodziny i braku wiary w możliwość trwałych zmian. Dlatego tak istotne jest, aby asystenci rodziny

cechowali się wysokimi umiejętnościami komunikacji interpersonalnej oraz kompetencjami z zakresu negocjacji, mediacji i rzecznictwa.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje: bezpośrednią pracę z rodzicami, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy.

Asystent podejmuje szereg działań z zakresu pracy socjalno- wychowawczej:

- działania skierowane do rodziców, tj. pedagogizacja rodziców, dotycząca prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, działania w celu odbudowania więzi między członkami rodziny, poradnictwo i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i realizacji spraw urzędowych, doradztwo zawodowe, działania metodyczne służące podwyższeniu umiejętności intrapsychicznych i interpersonalnych rodziców, wskazywanie możliwości, uspołecznianie, rzecznictwo, podejmowanie działań interdyscyplinarnych;
- działania skierowane do dzieci, tj. wczesne wspomaganie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym, działania edukacyjne i reedukacyjne, mające na celu wyrównanie dysproporcji w poziomie wiedzy i umiejętności dzieci w wieku szkolnym, poradnictwo i działania wskazujące korzyści z jego aktywnego włączania się w życie rodziny, działania wychowawczo- motywujące stymulujące prawidłowy rozwój emocjonalny dzieci oraz wyrabiające w nich postawy prospołeczne;
- działania skierowane do całej rodziny, tj. rozmowy dotyczące preferowanej przez członków rodziny przyszłości: celów, zasobów, planowania działań i wsparcie w ich realizacji, ustalanie zasad życia rodzinnego, zachęcanie do stworzenia przyjaznej, czystej przestrzeni w domu, pomoc w ustaleniu zasad podziału wykonywania obowiązków, ustalanie możliwości i sposobów spędzania wspólnego czasu rodziny, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów, towarzyszenie w różnych czynnościach dnia codziennego i szczególnych wydarzeniach rodzinnych.

Wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego przy wsparciu innych instytucji i organizacji mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Rodzice objęci wsparciem asystenta często sami pochodzą z bardzo trudnych środowisk, nie posiadają umiejętności w zakresie opieki i wychowania dzieci, nie radzą sobie w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dlatego zdarza się, że wsparcie pracownika socjalnego i asystenta rodziny nie przynoszą pożądanych efektów i dzieci, dla ich bezpieczeństwa, muszą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. W 2021 roku 12 dzieci z pięciu rodzin (3 rodziny były wielodzietne) zostało umieszczonych w pieczy, pomimo intensywnej pracy asystenta rodziny i pracownika socjalnego.

W 2021 roku asystent rodziny zakończył współpracę z 11 rodzinami z powodu:

- osiągnięcia zakładanych celów - 1 rodzina,
- zaprzestania współpracy przez rodzinę - 4 rodziny,
- zmiany metody pracy - 4 rodziny,
- braku efektów- 2 rodziny.

W przypadku zrealizowania planu pracy, zakończenia pracy z rodziną, asystent rodziny monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez wizyty kontrolne w środowisku przez okres sześciu miesięcy od momentu zakończenia pracy z rodziną. Rodzina w każdej chwili może zgłosić potrzebę ponownego objęcia wsparciem asystenta.

W wielu rodzinach korzystających z pomocy społecznej poza problemami finansowymi występują często inne problemy, zwłaszcza z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. **Pracownik socjalny** wobec rodzin borykających się różnorodnymi trudnościami świadczy przede wszystkim pomoc w formie pracy socjalnej. Bardzo ważna jest ścisła współpraca wszystkich instytucji mających kontakt z rodziną, aby w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości odpowiednio reagować i w razie konieczności interweniować. Dlatego rodziny te wymagają kompleksowego wsparcia, zarówno w formie finansowej, rzeczowej, np. dożywiania, jak i pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego oraz asystenta rodziny.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tj. Dz.U. 2021 poz. 2268 z późn. zm.) pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach świadczą **pracę socjalną**, czyli interdyscyplinarną działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami, a jej celem jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym oraz rozwinięcie lub wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Głównym zadaniem pracowników świadczących pomoc w tym zakresie jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Rola pracownika socjalnego jest bardzo ważna w procesie wspierania jednostek i grup. To osoba „pierwszego kontaktu”- jako pierwsza dowiaduje się o wielu różnorodnych kwestiach, potrzebach, problemach, oczekiwaniach rodziny, co nakłada na niego ogromną odpowiedzialność. Działania pracownika

socjalnego opierają się o metodyczne, profesjonalne postępowanie w celu osiągnięcia pożądaných celów, które są rozumiane jako określenie sytuacji, w jakiej osoba/rodzina chciałaby się znaleźć dzięki rozwiązaniu/ ograniczeniu innych problemów. Rolą pracownika socjalnego jest wspieranie osoby/rodziny w określeniu jej dążeń, wizji przyszłości. Celem pracy socjalnej może być zmiana, ale także utrzymanie obecnej sytuacji, poziomu funkcjonowania osoby/rodziny lub jej otoczenia. Osiągnięcie celu oznacza rozwiązanie problemów lub zmniejszenie ich skali, jak również zapobieganie pojawienia się problemu bądź jego pogłębieniu. W pracy socjalnej niezbędne jest wykorzystanie potencjału osobistego klienta, wzmocnienie posiadanych zasobów, wzbudzenie mobilizacji i zaangażowania do podejmowania działań i uzyskania satysfakcji z osiągniętych sukcesów.

W 2021r rejonowi pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną łącznie w 144 środowiskach, z tego pomocy udzielono:

- 120 rodzinom, którym wsparcia udzielano razem z pomocą materialną,
- 24 rodzinom, którym udzielono pomocy w postaci wyłącznej pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w ramach wykonywanych obowiązków zawsze szczególną troską obejmują sytuację zdrowotną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Wspólnie nadzorują stan zdrowia poprzez rozmowę z rodzicami, kontrolę książeczek zdrowia dziecka i innej dokumentacji medycznej, wspólne wizyty u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz specjalistów, rozmowy z lekarzem i pielęgniarką, monitoring sytuacji dziecka chorego lub hospitalizowanego.

W pracy socjalnej niezwykle ważne jest zaangażowanie społeczności lokalnych do samodzielnych działań, ujawnianie i wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w osobach, rodzinach, grupach czy środowiskach lokalnych poprzez wskazanie najlepszych sposobów na osiągnięcie celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych oraz odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. W 2021r. w ramach takiej działalności, razem z Radą Osiedla nr 2, zorganizowano festyn **„Dzień starego Miasta”- dla Ingi**, w którym uczestniczyło 150 osób. Był on poświęcony finansowej zbiórce publicznej na rzecz mieszkanki gminy chorującej na SMA, przez co obok funkcji integracyjnej wypełniono również misję wolontariatu oraz rolę edukacyjno- wychowawczą. Podczas spotkania swoją działalność zaprezentowały: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Stowarzyszenie na rzecz Harmonii Społecznej, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Trzebieży, Biblioteka im. Marii Skłodowskiej – Curie, Stowarzyszenie Ekologiczne „Łarpia”, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej „Skarb”, Stowarzyszenie Pojazdów Militarnych

Trzebież oraz Nadleśnictwo Trzebież. W imprezę zaangażowany był również Urząd Miejski w Policach, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach, Miejski Ośrodek Kultury, firma TRANS-NET S.A. oraz Szkoła Podstawowa nr 1 w Policach. Zebrano około 7,5 tysiąca złotych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach z uwagi na sytuację związaną z pandemią, podejmował ponadto działania wspierające osoby starsze, schorowane, samotne, które z różnych przyczyn pozostały bez najbliższych w czasie, kiedy obecność drugiej osoby jest szczególnie istotna, tj. w okresie świątecznym. Wsparcie inicjatyw związanych z troską i wsparciem seniorów, osób niepełnosprawnych, czy zagrożonych izolacją społeczną niesie nie tylko walory pomocowe, ale również edukacyjne dla środowiska lokalnego i młodzieży zaangażowanej we wsparcie. Budowanie szacunku dla ludzi, troska o wszystkich mieszkańców gminy oraz szerzenie idei wolontariatu jest ważnym zadaniem pracowników socjalnych. Do takich inicjatyw należał projekt socjalny **„Wielkanoc 2021. Dzielimy się dobrem - dobre słowa”**. Z tej okazji Ośrodek przygotował paczki świąteczne, które zostały dostarczone przez pracowników socjalnych osobom starszym, schorowanym, samotnym z terenu Gminy Police. Do akcji włączyli się także wolontariusze ze Szkoły Podstawowej nr 8 w Policach, z grupy „Pomagacze”, pod kierunkiem Pani Iwony Włodarskiej. Upominki z okazji Świąt Wielkanocy otrzymały 42 osoby.

Poza tym Ośrodek ponownie zorganizował projekt socjalny pod nazwą **„Paczka świąteczna”**, który ze względu na sytuację pandemiczną w kraju zastąpił projekt pn: „Wigilia dla osób samotnych”. Paczkami świątecznymi obdarowano 60 osób schorowanych, starszych, samotnych z terenu Gminy Police. W projekt ponownie zaangażowali się wolontariusze ze szkolnej grupy „Pomagacze” ze Szkoły Podstawowej nr 8 z oddziałami dwujęzycznymi. Wolontariusze uczestniczyli w warsztatach i wykonywali z pracownikami socjalnymi lampiony metodą decoupage, które dołączono do świątecznych paczek. Ponadto dziewięcioro wolontariuszy pomagało pracownikom Ośrodka w dostarczaniu świątecznych paczek do mieszkań wytypowanych wcześniej osób. Do współpracy przystąpił Bank Żywności ze Szczecina, który przekazał produkty żywnościowe, z których pracownicy socjalni przygotowali paczki dla 45 rodzin najbardziej potrzebujących, uwzględniając potrzeby tych rodzin.

Do akcji świątecznej paczki przyłączyły się dwie instytucje z gminy Police - „Zakład Wodociągów i Kanalizacji” w Policach, który organizuje Pracowniczą Akcję Społeczną „Bardziej odpowiedzialni” oraz Przedszkole Publiczne w Tanowie, które przygotowało i hojnie obdarowało trzy rodziny świątecznymi podarkami.

Praca pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej koncentrowała się ponadto na stabilizacji sytuacji w rodzinach i realizacji wytyczonych w poszczególnych środowiskach celów.

Rodziny, poza wsparciem asystenta i pracą socjalną objęte są wieloma innymi formami wsparcia zarówno ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie**. W 2021 roku PCPR objęło 30 rodzin z 50 dziećmi wsparciem aspirantów pracy socjalnej. Wszystkie rodziny pochodziły z gminy Police.

Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zapewnia rodzinom biologicznym, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wsparcie: asystenta rodziny oraz świadczenie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracownika socjalnego.

Celem pracy z rodziną biologiczną, której dzieci zostały umieszczone w pieczy jest powrót dzieci do rodziny. Praca z rodziną biologiczną prowadzona przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny i opiera się m.in. na zasobach tkwiących w rodzinie oraz środowisku lokalnym. Szansa na powrót dziecka do rodziny jest największa, gdy kryzys w rodzinie, będący powodem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, nie przyjął postaci trwałej zmiany, a rodzina nie zdążyła pogodzić się ze stratą dziecka. Im czas pomiędzy objęciem dziecka opieką zastępczą a rozpoczęciem reintegracji jest krótszy, tym większe szanse na jej pozytywny przebieg. Ponadto kontakt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z rodzicami, krewnymi i osobami bliskimi emocjonalnie zwiększa szanse na powodzenie podjętych działań.

W 2021 roku do rodzin biologicznych powróciło 6 dzieci z gminy Police, w tym 1 dziecko z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 5 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej. W porównaniu z rokiem 2020 oraz 2021 nieznacznie zmniejszyła się liczba powrotów dzieci do rodziny naturalnej – o 1 dziecko.

W sytuacjach zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wprowadzenie asystenta do rodzin umożliwiło uzyskanie przez rodziców elementarnej stabilizacji życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które są niezbędne w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zarówno powrót dziecka do rodziny biologicznej, jak i przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy, nie są możliwe bez woli współpracy oraz determinacji ze strony rodzica biologicznego w procesie pomagania. Jednocześnie **objęcie przez asystentów wsparciem 59 rodzin w 2021 roku pozwala zakładać, że udało się zapobiec umieszczeniu w pieczy i pozostawieniu w rodzimych środowiskach 123 dzieci**. Należy podkreślić, że asystenci rodziny pracują z rodzinami, które wymagają szczególnego nakładu pracy, wiedzy i umiejętności

społecznych ze strony osoby wspierającej. Są to środowiska, gdzie sama praca socjalna jest niewystarczająca, wymagają wzmożonej uwagi oraz interdyscyplinarnej współpracy wszystkich instytucji, które mają kontakt z rodziną. W ramach pracy z rodziną biologiczną pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin uczestniczyli np. w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz współpracowali przy przygotowaniu planów pomocy dziecku organizowanych w PCPR, kontaktowali się z przedstawicielami sądu, policji, placówek szkolnych, co ułatwia diagnozę i pracę z rodziną.

Kolejnym powszechnie występującym zjawiskiem, jest przemoc, która niesie ze sobą poważne konsekwencje fizyczne i psychiczne dla wszystkich członków rodziny. Często wiąże się z różnego typu uzależnieniami, zaburzeniami zachowania, czy przejmowanymi pokoleniowo wzorcami.

Od stycznia do grudnia 2021 roku w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie założonych zostało 88 **Niebieskich Kart**. Dodatkowo 65 procedur Niebieskiej Karty kontynuowano z poprzednich lat. W 2021 roku odbyło się 467 spotkań Grup Roboczych powołanych do realizowania procedury „Niebieskiej Karty” w 153 rodzinach. W 2021 roku Grupy Robocze prowadziły łącznie 153 Niebieskich kart, z czego zakończono 94 procedury. Zespół Interdyscyplinarny w 2021r. złożył 4 wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację 5 małoletnich. Do prokuratury nie zostało skierowane żadne zawiadomienie, jednak na wniosek Komendy Policji w Policach 2 sprawy zostały przesłane celem włączenia ich do dochodzenia z art. 207 KK. Ponadto Grupy Robocze przedstawiły Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego 21 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym od alkoholu sprawców lub innych uczestników procedury, które zostały przekazane do GKRPA w Policach.

W 2021r na 474 osoby, wobec których podejmowane były działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, 119 z nich to dzieci. W 2021 roku w żadnej z rodzin nie podjęto działań zmierzających do odebrania dzieci od rodziców w bezpośrednim związku z prowadzonymi procedurami.

Zgodnie z art. 29 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte pomocą rodziny wspierającej. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. W 2021 roku nie ustanowiono rodziny wspierającej, mimo, iż podejmowano działania promujące idee tej formy wsparcia. Na

stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej widnieje ogłoszenie o poszukiwaniu rodzin wspierających, ponadto przeprowadzono liczne rozmowy motywujące w niniejszym zakresie z osobami z najbliższego otoczenia rodzin, z którymi pracował asystent lub pracownik socjalny. Wielokrotnie podejmowano działania w tym zakresie wśród osób z sąsiedztwa, spokrewnionych, czy zaprzyjaźnionych, jednak nie pozyskano kandydatów. Częściowo może to wynikać: z niechęci przed przyjmowaniem trwałych zobowiązań, strachu przed odpowiedzialnością za bliskich, zmian społecznych wpływających na niechęć do ingerowania „w nie swoje sprawy”, lęku wynikającego z zakresu problemów, z którymi rodzina się boryka lub w jaki sposób funkcjonuje oraz braku gratyfikacji za podejmowane działania. Na szczęście trudna sytuacja życiowa, czy problemy opiekuńczo- wychowawcze w rodzinie powodują, że pracownicy szukają wsparcia w najbliższym otoczeniu rodziny i najczęściej bez problemu uzyskują wsparcie doraźne ze strony osób trzecich, co stanowi powszechny element podejmowanej pracy z rodziną.

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony był na bieżąco przez:

- pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
- członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Policach,
- placówki oświatowe,
- służbę zdrowia,
- kuratorów sądowych.

W 2021 roku przez **Komendę Powiatową Policji w Policach** w związku z założoną Niebieską Kartą objęto monitoringiem 95 rodzin. Policja skierowała do Sądu 165 wniosków w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym dotyczącym rodzin z Gminy Police. Policja interweniowała 56 razy w rodzinach w sytuacji zagrożenia dobra dziecka.

Placówki oświatowe monitorowały sytuację 178 dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z elementów zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych jest **poradnictwo specjalistyczne**. Dla rodzin znajdujących się w kryzysie lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poradnictwo specjalistyczne ukierunkowane jest na pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowych z uwzględnieniem wewnętrznych przeżyć osoby zgłaszającej się po

pomoc. Podstawowym celem poradnictwa jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania możliwości samodzielnego rozwiązania problemu.

Mieszkańcy Gminy Police od wielu lat mają zapewniony dostęp do specjalistycznego wsparcia świadczonego przez szereg instytucji, w tym: Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Punkt Interwencji Kryzysowej, Gminne Biuro Przeciwdziałania Narkomanii, Punkty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, placówki wsparcia dziennego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Poradnię Rodzinną Parafii Św. Kazimierza, Stowarzyszeniu na Rzecz Harmonii Społecznej. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach w 2021r. udzielili porad 56 rodzinom o liczbie osób 121.

Realizując cel szczegółowy nr 2 tj. „Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych” **Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach** w roku 2021 zorganizował cykl zajęć grupowych pn. „**Szkoła dla Rodziców**”. Głównym celem było wsparcie rodziców w kształtowaniu prawidłowych relacji z dziećmi. Warsztaty pomagały w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z małoletnimi, uczyły dialogu i kształtowania więzi opartych na wzajemnym szacunku. Zajęcia miały charakter warsztatowy, były prowadzone przez specjalistę w zakresie pedagogiki, psychologii i psychoterapii, co pozwalało na rozwinięcie i udoskonalenie umiejętności wychowawczo-komunikacyjnych w rodzinie. Podczas zajęć poruszano zagadnienia z profilaktyki uzależnień, wzmacniania zasobów i potencjału poszczególnych członków rodziny, zasad komunikacji i pielęgnowania relacji oraz zasad rozwiązywania problemów wychowawczych. W zajęciach uczestniczyło 10 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie świadczy wsparcie specjalistyczne w zakresie psychologicznym, terapeutycznym, oraz prawnym. W 2021 roku 342 osoby skorzystały z poradnictwa psychologicznego, udzielono 377 porad prawnych oraz 314 porad w ramach poradnictwa rodzinnego. PCPR w Policach realizował ponadto „Szkołę dla Rodziców” w ramach projektu pn.: „Dorostłość, samodzielność, rodzina”. Odbyły się 4 edycje warsztatów. W pierwszej uczestniczyło 11, a ukończyło 8 osób, do drugiej edycji przystąpiło 10 osób, a ukończyło 5. W trzeciej edycji udział wzięło ogółem 10 osób, a ukończyło 6. Czwartą edycję rozpoczęło 11 osób, obecnie jest w toku. Warsztaty służą działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą

w rodzinie. W ramach projektu zostały zorganizowane terapeutyczne warsztaty wyjazdowe dla rodzin w kryzysie, w których wzięło udział 49 osób wraz z dziećmi. Celem wyjazdu było podniesienie kompetencji społeczno-wychowawczych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach w 2021 roku udzieliła specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego 77 osobom zamieszkałym na terenie gminy Police. Poradnia zrealizowała również liczne szkolenia i warsztaty podnoszące kompetencje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych m.in.:

- **„Szkolę dla Rodziców”** - cykl 20 spotkań z rodzicami, mających na celu podniesienie kompetencji rodzicielskich, naukę komunikacji z dzieckiem i budowanie pozytywnych relacji w rodzinie, nabycie umiejętności stawiania granic i rozwiązywania konfliktów.

- **„Warsztaty dla dobrych rodziców”** - w ramach których miało miejsce 38 spotkań polegających na ćwiczeniu z rodzicami właściwego reagowania na problematyczne zachowania dzieci zwłaszcza z zaburzeniami zachowania i emocji tj. ADHD; w warsztatach udział wzięło 16 osób.

- **„Trudności emocjonalne, jak sobie z nimi radzić”** – warsztaty dla rodziców z SP 3 w Policach,

- **„Wsparcie szkoły po okresie pandemii - konsultacje dla rodziców i nauczycieli”** zrealizowane w SP Tanowo.

W warsztatach podnoszących kompetencje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wzięły udział 23 osoby z terenu gminy Police. Ponadto 9 rodzin skorzystało z konsultacji rodzinnych, a 9 uczestniczyło w terapii rodzinnej.

Jedną z zalecanych form wspierania rodziny, którą wskazuje Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest „grupa wsparcia” lub „grupa samopomocowa”. **Grupa wsparcia**, to forma wsparcia, w której członkowie świadczą wzajemnie różnego rodzaju pomoc, informacje, często nieprofesjonalnie. Zwykle w grupach wsparcia uczestniczą osoby, które łączą podobne problemy i trudności np. własna choroba, choroba występująca w najbliższej rodzinie, problem z uzależnieniem. Grupy takie mogą mieć charakter zarówno formalny (organizowane przez specjalistyczne instytucje i prowadzone przez jedną lub dwie profesjonalnie przygotowane osoby), jak i samopomocowy (gdy tworzone są przez samych jej członków), otwarty lub zamknięty. Udział w grupie wsparcia polega na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi jej członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, dzieleniu się pożytecznymi informacjami, udzielaniu sobie wzajemnie wsparcia emocjonalnego. Aktywne uczestnictwo w grupie wsparcia pomaga w pracy nad sobą, w osobistym rozwoju, a także w radzeniu sobie z codziennymi trudnościami. Spotkania grup wsparcia odbywają się zwykle

w takich miejscach jak: poradnie psychologiczne, poradnie rodzinne, ośrodki terapii uzależnień, szpitale psychiatryczne.

Samopomocowe grupy wsparcia często działają jako internetowe fora wsparcia, istnieje więc możliwość uczestniczenia w nich on-line. W Policach funkcjonuje Powiatowy Klub Samopomocy skierowany do osób dorosłych wykazujących zaburzenia i kryzysy psychiczne. Gromadzi 25 uczestników, obejmuje usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia i niepełnosprawności uczestnika. Są to m.in. uczenie, rozwijanie, podtrzymanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, np. zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, społecznych, poradnictwo specjalistyczne, wsparcie emocjonalne, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi.

W ramach **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Policach w roku 2021 funkcjonowała **grupa wsparcia** dla osób doznających przemocy. Grupa spotykała się raz w tygodniu, w ciągu roku zgłosiło się 21 osób nowych, udzielono 407 świadczeń grupowych, średnio uczestniczyło w niej 9 osób.

W związku z prowadzoną działalnością udzielono 161 porad w zakresie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego rodzinom i dzieciom oraz 331 porad prawnych.

Ponadto w ramach środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono 3 programy profilaktyczne: autorski „Wolni ...od ” skierowany do dzieci w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, w którym brało udział 1029 dzieci i młodzieży, „Spójrz inaczej” dla dzieci od I do III klasy, w którym brało udział 700 osób oraz program „Noe”, w którym uczestniczyło 1029 dzieci i młodzieży w klasach VII szkoły podstawowej.

Mieszkańcy Gminy Police mogą również skorzystać z **bezpłatnych porad prawnych**, które są udzielane w Gminnym Punkcie Interwencji w Policach przy ul. Piaskowej 97 oraz w Starostwie Powiatowym w Policach, przy ul. Tanowskiej 8.

Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach realizowane jest również poprzez działalność **Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach**, który w ramach realizacji programu kompleksowego wsparcia rodzin „za życiem” podejmuje liczne działania zmierzające do poprawy funkcjonowania dzieci.

Od stycznia 2021r. do grudnia 2021r. w terapii uczestniczyły 53 dzieci, które objęte były zajęciami:

- tyflopedagogicznymi - poprawiającymi koncentrację, szybkość reakcji dzieci,

- logopedycznymi- ćwiczenia korekcyjne, aktywizujące, wspomagające terapię jąkania, rozwijające percepcję słuchową i wzrokową,
- pedagogicznymi- stymulującymi procesy poznawcze i sferę emocjonalno- społeczną, poprzez m.in. muzykoterapię, terapię światłem,
- fizjoterapeutycznymi – zajęciami z zakresu kinezyterapii, z zastosowaniem ćwiczeń ogólnousprawniających z przyrządami, gimnastykę korekcyjno- kompensacyjną, ćwiczenia wzmacniające mięśnie, likwidację przykurczy oraz spastyczności, wzmacnianie ogólnej kondycji ciała, zajęcia z zakresu terapii neurorozwojowej niemowląt,
- z integracji sensorycznej- polegającą na stymulacji bazowych układów zmysłów,
- metodą ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne- polegającej na stymulacji ogólnego rozwoju dziecka w sferze poznawczej,
- rehabilitacją w środowisku wodnym- w celu kształtowania prawidłowej postawy ciała, pracę napędową kończyn, w tym koncepcją Halliwick pomagającej w przystosowaniu psychicznym, które prowadzi do osiągnięcia niezależności w wodzie.

W ramach zajęć przeprowadzono liczne konsultacje z rodzicami/ opiekunami prawnymi dzieci oraz zrealizowano zajęcia terapeutyczne, w łącznej ilości 1820 godzin. Konsultacje i zajęcia prowadzone były przez 14 – osobową grupę doświadczonych i profesjonalnie przygotowanych terapeutów.

2.5. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin.

Realizując ten cel Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach koordynuje działania i współpracę podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny to spotkanie profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą łącząc wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z działalności instytucji, której są reprezentantami. Grupa gwarantuje skuteczne reagowanie na doniesienia o zaniedbywaniu lub krzywdzeniu dzieci, chętnie współpracuje na rzecz poprawy sytuacji rodzin. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny ściśle współpracują z instytucjami działającymi na rzecz dzieci: Kuratorami Sądowymi, Policją, szkołą, świetlicami środowiskowymi, placówkami wsparcia dziennego, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, placówkami służby zdrowia. Wspólne inicjatywy mają charakter prewencyjny lub interwencyjny, uwrażliwiają na sytuację rodziny, pozwalają zweryfikować obraz środowiska i celnie zdiagnozować problemy, które powinny zostać rozwiązane. W 2021 roku pracownicy socjalni zwołali lub uczestniczyli w 10 posiedzeniach

Zespołów Interdyscyplinarnych ds. rodziny. Ponadto brali udział w 55 okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Gminy Polic oraz w 20 poza gminą. Dzięki koordynacji działań wsparcie udzielane rodzinie było skuteczniejsze.

2.6. Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

W celu naprawy problemów społecznych związanych z uzależnieniami Gmina Police realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów uzależnień (alkoholizm, narkomania). W ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Police realizowany jest **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, którego idea jest:

- oddziaływanie oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez świetlice środowiskowe i kluby dla młodzieży;
- realizacja autorskich programów związanych z profilaktyką alkoholową, narkotykową oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej, skierowanych do dzieci i młodzieży szkół podstawowych pn.: „WOLNI...OD 2”, „NOE”, „Spójrz inaczej” rekomendowany przez MEN, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
- dobrze funkcjonująca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- sprawnie i skutecznie funkcjonujący system przeciwdziałania przemocy domowej.

Profilaktyką i monitoringiem środowisk podwyższonego ryzyka można nazwać działania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez sieć dobrze funkcjonujących w Gminie Police świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych prowadzonych przez rady osiedla, rady sołeckie, szkoły podstawowe. W 2021 roku na terenie gminy funkcjonowało 7 świetlic środowiskowych oraz dwie placówki wsparcia dziennego tj. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze prowadzone przez TPD Zachodniopomorski Oddział Regionalny.

Świetlice środowiskowe prowadzą zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą oraz pozwalają na racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego od zajęć szkolnych dzieci i młodzieży. Celem działalności świetlicy jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi. Zadaniem świetlicy jest m.in.: pomoc w nauce, opieka i wychowanie poprzez prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci oraz ich

rodzin, organizowanie dzieciom czasu wolnego,, zabaw, zajęć sportowych, artystycznych, poznawczych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwijanie kultury osobistej, rozwój umiejętności interpersonalnych, zajęcia animacyjne, socjoterapeutyczne, współpraca z rodzicami/opiekunami dzieci i instytucjami je wspierającymi. Zajęcia organizowane w świetlicach oraz klubach młodzieżowych cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony dzieci i młodzieży. Łącznie 197 dzieci i młodzieży było objętych wsparciem ze strony Rad Osiedlowych oraz Rad Sołeckich.

Na terenie Gminy Police funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego dla dzieci tj. **Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci** przy ul. Nadbrzeżnej 43 i Bankowej 22, do których w roku 2021 uczęszczało łącznie 49 wychowanków. Działania realizowane przez TPD mają na celu „troskę o jakość warunków życia dziecka, jego wielostronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność”. Dzieci i młodzież uczęszczające do ognisk otrzymują ze strony wychowawców systematyczną pomoc w postaci indywidualnego odrabiania lekcji i uzupełnianiu zaległości szkolnych. Ponadto wychowawcy pozostają w stałym kontakcie z nauczycielami przedmiotowymi, wychowawcami i pedagogami szkolnymi co pozwala na śledzenie postępów w nauce dziecka i niwelowanie piętrenia się zaległości. Z powyższej formy wsparcia w ubiegłym roku skorzystało 35 dzieci mających trudności w nauce. W 3 rodzinach wystąpiły problemy, które wymagały wsparcia w postaci „świętecznej paczki” oraz wyposażenia dzieci w przybory szkolne, w tym sprzęt komputerowy. Czworo z dzieci otrzymało wsparcie w trudnej sytuacji rodzinnej.

TPD organizował również wypoczynek dla dzieci młodzieży w formie półkolonii oraz ferii zimowych. W roku sprawozdawczym 49 dzieci skorzystało z zajęć organizowanych przez placówki. W okresie wakacyjnym odbył się jeden wyjazd nad morze do Łukęcina.

Pewnym utrudnieniem w realizacji działań dotyczących integracji i przeciwdziałaniom patologii społecznej w 2021r stała się pandemia. Ze względu na obostrzenia zorganizowano 10 spotkań z rodzicami w obecności kuratorów zawodowych, podczas których omawiano zasady współżycia społecznego, skutki akceptacji niepożądanych zachowań społecznych i poszanowania mienia społecznego. Rodzicom udzielano bieżących porad pedagogicznych, przeprowadzano rozmowy z dziećmi w celu rozładowania napięcia emocjonalnego i wyciszenia zachowania. Ponadto przeprowadzono 2 spotkania z rodzicami w formie warsztatowej- „Jak słuchać potrzeb dziecka”, „Skoła wroga czy przyjazna”. Raz w roku rodzice w placówkach spotykają się na wieczorze wigilijnym.

Wprowadzone obostrzenia związane z pandemią utrudniały planowanie poszczególnych zadań, czy realizację działań. Nie zdołano przeprowadzić np. zajęć warsztatowych z rodzicami. Pogorszeniu uległa płynność zajęć i oddziaływań wychowawczych ze względu na chwiejną frekwencję dzieci związaną z kwarantanną i izolacją.

Gmina Police bierze ponadto czynny udział w działaniach profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży. W 2021 roku realizowane były programy profilaktyczno – edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, m.in:

- „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpiecznie Nad Wodą”, „Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania i w miejscach publicznych”, „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”, „CyberGryf”, „Fonoholizm” – Komenda Powiatowa Policji w Policach, w 2021r. Odkonano 115 spotkań.
- „Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży” - przeprowadzono pięć spotkań z rodzicami i dziećmi, w których wzięły udział 17 osób. W celu szerzenia idei wolontariatu przeprowadzono indywidualne spotkania z młodzieżą, w których uczestniczyło 22 osoby - Parafialny Zespół Caritas przy parafii Św. Kazimierza.
- Placówki oświatowe realizowały łącznie 30 programów profilaktyczno-edukacyjnych skierowane do dzieci i młodzieży: „Spójrz inaczej”, „Wolni od...”, „Mleko i warzywa w szkole”, „Myślę pozytywnie”, „Sieciaki”, „Barwy wolontariatu”, „Wdrożenie do negacji koleżeńskich”, „Mocarz”, „Trzymaj formę”, „Bieg po zdrowie”, „Porozmawiajmy o zdrowiu”, „Czytanie ma moc”, „Bezpieczna droga do szkoły, jestem widoczny na drodze”, „Program dla szkół”, „Czyste powietrze wokół nas”, a ponadto prowadzono spotkania profilaktyczne w zakresie zdrowia na temat:
 - Profilaktyki dbania o zdrowie, nabywania wiadomości dotyczących zakażeń wirusowych: grypy, WZW, HPV, Covid-19 – w których wzięło udział 45 dzieci i młodzieży,
 - upowszechnienia wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C, poprzez przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia, uświadomienia zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych – 25 osób,
 - profilaktyki czerniaka – spotkania pn. „Znamię? Znam je!”- inicjatywa Akademii Czerniaka - sekcji naukowej Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej- 22 osoby,

- zapobiegania używania substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków przez osoby młode w warsztatach: „Porozmawiajmy o zdrowiu o nowych zagrożeniach”-- 25 osób,

--profilaktyki uniwersalnej pn. „Spójrz inaczej”, ukierunkowanej na wczesne zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz przeciwdziałanie nieprawidłowej adaptacji społecznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym, poprzez wspieranie ich prawidłowego rozwoju i rozwijanie umiejętności psychospołecznych- 28 osób.

W szkołach na terenie Gminy Police w programach profilaktyczno-edukacyjnych uczestniczyło łącznie 2208 uczniów.

W ramach realizacji powyższego celu szczegółowego **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach** w zakresie swoich zadań udzielała pomocy m.in. uczniom z trudnościami w nauce. W roku 2021 z powyższej formy wsparcia skorzystało 10 osób. Ponadto wsparcie oferowane dzieciom i młodzieży ze stwierdzonymi trudnościami w nauce przebiegało w następujących formach:

- 1324 - uczniów było poddanych diagnozie logopedycznej, pedagogicznej i psychologicznej,
- wydano orzeczenie 109 uczniom uczęszczającym do przedszkoli i szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Police,
- 84 - dzieci i młodzieży skorzystało z psychoterapii,
- 129 - dzieci skorzystało z zajęć logopedycznych,
- 104 - dzieci skorzystało z terapii pedagogicznej,
- 9 - osób skorzystało z socjoterapii (TUS),
- 61 - osób skorzystało z treningu rozwojowego,
- 32 - dzieci skorzystało z terapii wczesnego wspomaganie rozwoju,
- 25- liczba uczniów, którzy skorzystali z doradztwa zawodowego.

Dzieci i młodzież z Gminy Police mają w zwykłym trybie możliwość skorzystania z szerokiej oferty Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach, Miejskiego Ośrodka Kultury, Biblioteki Miejskiej. **Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach** udostępnia bazę placówkom oświatowym, Stowarzyszeniom prowadzonym przez miasto Police oraz Klubom sportowym na realizację zadań programowych w zakresie kultury fizycznej na wszystkich obiektach w Policach, a także w Trzebieży, Tanowie i Przęsocinie. Z hali i boisk w 2021r. korzystały: Klub Piłkarski „Chemik Police”, Polickie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej, AKS Promień, UKS Champion Police, SMS Police, SP nr 3, TKKF Tytan Police. W 2021r. OSiR organizował tylko jedną imprezę w Trzebieży

pod nazwą „Bieg Neptuna” skierowaną głównie dla dorosłych, ale przy tej okazji zorganizowano bieg dla dzieci, w którym wzięło udział 100 uczestników.

Zadaniem placówki jest ponadto udostępnianie sprzętu na realizację zajęć sportowych w ramach programu klas sportowych. Zajęcia sportowe są nieodzownym elementem rozwoju młodego człowieka, sport kształtuje osobowość, uczy dyscypliny, obowiązkowości i pracy w zespole, co spełnia przesłanki w zakresie zapobiegania uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży. Ze względu na pandemię wiele imprez sportowych i zawodów w roku 2021r. zostało odwołanych.

2.7. Działania integrujące i aktywizujące społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym.

Praca na rzecz środowiska lokalnego, to przede wszystkim spotkania z ludźmi, inicjowanie wspólnoty oraz lokalnego systemu wsparcia. Projekty, które realizowane były w latach ubiegłych, często nie mogły się odbyć ze względu na obostrzenia pandemiczne. Wiele projektów realizowanych w ramach organizowania społeczności lokalnej skierowanych było do osób starszych, które są grupą najbardziej narażoną na izolację społeczną. Mimo pandemii, **Ośrodek Pomocy Społecznej** aktywnie uczestniczył w budowaniu społecznych więzi i kształtowaniu wspólnoty między mieszkańcami. Realizował pomoc dla osób pozostających w kwarantannie lub izolacji domowej, która obejmowała w szczególności zabezpieczenie osoby/rodziny w artykuły żywnościowe, leki oraz pomoc w zorganizowaniu opieki nad psem. Organizacja pomocy dla osób w kwarantannie/izolacji domowej opierała się na ścisłej współpracy Ośrodka z Parafialnym Zespołem Caritas w Policach oraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Policach. W ramach świadczonej pomocy w 2021r. zostało objętych wsparciem 37 osób.

W 2021r. Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z Gminą Police i Powiatem Polickim zrealizował projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 pt. **„Własna przestrzeń = samodzielność”**. Głównym zadaniem podjętej inicjatywy była reintegracja społeczna osób bezdomnych, poprzez utworzenie mieszkań chronionych oraz pracę socjalną. W 2021 roku 21 osób bezdomnych zamieszkało w mieszkaniach chronionych. Osoby biorące udział w projekcie, miały możliwość uczęszczania na spotkania indywidualne oraz grupowe z psychologiem, terapeutą ds/ uzależnień, doradcą zawodowym oraz prawnikiem.

Utworzono cztery mieszkania, wyposażone z uwzględnieniem podstawowych potrzeb i możliwości osób bezdomnych, osobom niepełnosprawnym zapewniono usługi opiekuńcze. Wszyscy zostali objęci wsparciem z zakresu integracji społecznej, a także mieli możliwość uczestnictwa w działaniach wspierających aktywność mieszkańców. Jednym z uczestników projektu była samotna matka, której m.in. z powodu uzależnienia od alkoholu odebrano 2 dzieci i umieszczono w pieczy zastępczej. Dzięki uzyskanemu wsparciu, w tym pomocy asystenta rodziny, kobieta ukończyła terapię odwykową, podjęła pracę, wynajęła mieszkanie i aktywnie rozpoczęła starania o odzyskanie dzieci.

W Schronisku dla Osób Bezdomnych w Policach prowadzonym przez Stowarzyszenie „Feniks” zostało zorganizowane **„Spotkanie wigilijne”** dla osób bezdomnych, w którym wzięło udział ok. 50 osób. Organizacja uroczystości odbyła się dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach ze Stowarzyszeniem „Feniks” oraz **w ramach realizacji projektu „Własna przestrzeń = samodzielność”**. Z powodu obostrzeń epidemiologicznych, w trosce o bezpieczeństwo mieszkańców Schroniska, formuła spotkania wigilijnego uległa zmianie. Mieszkańcy Schroniska wyjątkowo nie mieli możliwości świętowania przy wspólnym stole. Na stołówce w Schronisku został przygotowany stół z wigilijnymi potrawami. Każdy z mieszkańców miał możliwość spakowania żywności do jednorazowych pojemników i spożycia kolacji wigilijnej indywidualnie, we własnym zakresie.

Ponadto w trosce o dobro i bezpieczeństwo seniorów z terenu Gminy Police Ośrodek Pomocy Społecznej cyklicznie od 2020r realizuje Program Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej **„Wspieraj Seniora”**. Ośrodek udzielał pomocy osobom niesamodzielnym (w tym seniorom i osobom niepełnosprawnym), które nie są zdolne do zaspokojenia własnych podstawowych potrzeb. Celem powyższego programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu i nie byli w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. W ramach programu „Wspieraj Seniora” w 2021r. zostało objętych pomocą 8 osób w wieku od 70 lat.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach w celu zintegrowania oraz zaktywizowania społeczności lokalnej, a w rezultacie również w celu przeciwdziałania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży, w 2021r. podjęło następujące działania:

* przeprowadzono zajęcia grupowe rozwijające kompetencje społeczne Uczestników Projektu „Rodzina Razem się Trzyma”, które miały na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości osób/rodzin w kryzysie na temat wartości rodziny w życiu człowieka, podniesienie kompetencji społecznych umożliwiających pełnienie przez nich funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz stworzyły możliwość wymiany tzw. „dobrych praktyk” poprzez wymianę doświadczeń i poglądów z innymi rodzicami. Zorganizowano i przeprowadzono zajęcia:

- z organizacji czasu wolnego dzieciom w różnym wieku, jak i całej rodzinie- 29 osób,
- zajęcia w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej- 17 osób,
- zajęcia kulinarne z elementami zarządzania budżetem domowym- 11 osób; podczas zajęć dla Uczestników Projektu została zapewniona opieka nad dziećmi, z którymi przyszli rodzice; w zajęciach animacyjno- integracyjnych uczestniczyło łącznie 37 dzieci,
- zajęcia wyjazdowe rozwijające kompetencje społeczne i umiejętności wychowawcze rodzin. Program zawierał liczne zajęcia i warsztaty socjoterapeutyczne uwzględniające następujące obszary: trening interpersonalny, budowanie pozytywnego obrazu siebie i zwiększenie własnego poczucia wartości, rozwijanie umiejętności kontaktowania się ze swoimi dziećmi, rozwijanie umiejętności rozwiązywania trudności wychowawczych pojawiających się w relacjach z dziećmi oraz rozwiązywania konfliktów w rodzinie. W wyjeździe uczestniczyło 11 uczestników projektu oraz 19 dzieci.

Z regularnych zajęć kulturalnych **Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach** w 2021 roku skorzystało 350 dzieci i młodzieży. Miejski Ośrodek Kultury w Policach był organizatorem 31 imprez skierowanych do dzieci i młodzieży, z których skorzystało łącznie 1434 osoby.

Biblioteka im. Marii Skłodowskiej – Curie w Policach służyła rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy Police, upowszechnianiu wiedzy i nauki oraz rozwojowi kultury. Jednym z zadań realizowanych przez Bibliotekę było wzbudzenie i rozwijanie zainteresowań czytelniczych, kształtowanie wrażliwości u młodego czytelnika, zachęcenie do poszerzania wiedzy poprzez dostęp do różnych nośników informacji. W 2021 roku skorzystało z oferty Biblioteki 1005 czytelników: dzieci i młodzieży. Biblioteka prowadzi również działalność kulturalno-oświatową, oraz edukacyjną. W okresie sprawozdawczym dla dzieci i młodzieży zorganizowano:

- 5 imprez, w których udział wzięło 35 osób (były to imprezy przeprowadzone w formie on-line),
- 4 spotkania i prelekcje w których uczestniczyło 65 dzieci i młodzieży (również przeprowadzone w formie on-line).
- przeprowadzono 3 lekcje dla dzieci i młodzieży o liczbie uczestników - 67.

Dużym zainteresowaniem młodych ludzi cieszyły się zajęcia pozaszkolne organizowane w placówkach oświatowych. Z zajęć tych w 2021 roku skorzystało łącznie 248 uczniów.

Propagowanie idei **wolontariatu** jest bardzo dobrą formą aktywizacji społeczności lokalnej, zwłaszcza, że sprzyja ona uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi. Wolontariat w Gminie Police jest szeroko rozwiniętą formą spędzania czasu wolnego wśród młodych ludzi. Wolontariusze ze szkół bardzo chętnie uczestniczą w organizacji bardzo wielu przedsięwzięć na terenie gminy. Młodzież szkolna z pasją angażuje się w działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach, który w 2021r. zorganizował: warsztaty dla młodzieży szkolnej pn. "Czym jest wolontariat?" „Upominek dla Seniora”. Wydarzenie odbyło się na terenie SP nr 8 w Policach przy ul. Tanowskiej 8, z zachowaniem bezpieczeństwa i reżimu sanitarnego. Podstawowym celem spotkania było zwiększenie świadomości młodzieży z zakresu wolontariatu, a także zapoznanie uczniów z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach. Podczas warsztatów została m.in. przedstawiona prezentacja multimedialna, na temat wspólnych inicjatyw OPS Police i wolontariuszy. Wydarzenie podczas zajęć warsztatowych miało charakter integracyjny, a jednocześnie stanowiło promocję wolontariatu. W ramach spotkania pracownicy socjalni OPS Police i wolontariusze zorganizowali warsztaty rękodzieła, na których przygotowywano upominki dla Seniora. Wspólnie wykonane świąteczne lampiony, zostały przekazane osobom samotnym podczas wręczania paczek świątecznych.

W propagowanie wolontariatu angażowało się wiele placówek. Miejski Ośrodek Kultury w Policach współpracował z ok. 10 wolontariuszami podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego.

Parafialny Zespół Caritas Przy Parafii św. Kazimierza w Policach zachęcał poprzez rozmowy indywidualne z młodzieżą do poświęcenia swojego wolnego czasu ludziom potrzebującym pomocy. W rozmowach brały udział 22 osoby. Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Policach zorganizował 3 spotkania promujące ideę wolontariatu, w których uczestniczyło od 5 do 12 osób.

W szkołach odbywały się spotkania promujące ideę wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi. Wzięło w nich udział blisko 856 uczniów.

* Wolontariat Misyjny, obejmujący działania: „Pacuszka dla maluszka”- zbiórka artykułów chemicznych i kosmetycznych dla dzieci, „Kiermasz z ciachem” i „Kiermasz Bożonarodzeniowy”- dochód przeznaczony na utrzymanie i wyżywienie uczniów szkół podstawowych w Czadzie

i Kenii w ramach Adopcji na odległość przy współpracy z Salezjańskim Ośrodkiem Misyjnym w Warszawie, zbiórka surowców wtórnych (nakrętki, makulatura), wystawa dotycząca krajów misyjnych i prezentująca korespondencję z podopiecznymi, zaproszenie księdza misjonarza, spotkanie z uczniami szkoły- 15 osób,

* Dzień Wolontariusza- promowanie idei wolontariatu, rozdawanie ulotek, zapraszanie uczniów do współpracy ze Szkolnym Kołem Wolontariatu- 5 osób.

Niepowodzenia szkolne są istotnym problemem edukacyjnym i społecznym. Źródło trudności często tkwi w funkcjonowaniu rodziny, procesie nauczania oraz jest związane z czynnikami ekonomiczno – społecznymi w rodzinie, relacjami w grupie rówieśniczej. W 2021 roku szkoły zapewniły wsparcie 81 uczniom z trudnościami w nauce. Ponadto ze specjalistycznego wsparcia w powyższym zakresie skorzystało łącznie 16 uczniów. Dzieci i młodzież wymagające wsparcia w procesie edukacji oraz prawidłowej socjalizacji były objęte ze strony szkół zajęciami rewalidacyjnymi, zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, spotkaniami z logopedą, zajęciami rozwijającymi kompetencje emocjonalno-społeczne, warsztatami rozwijającymi umiejętność uczenia się, zajęciami dydaktyczno-wyrównawczymi oraz innymi o charakterze terapeutycznym.

Dzieci i młodzież mieszkająca na terenie Gminy Police ma do dyspozycji bardzo szeroki wachlarz ofert do nich skierowanych. Dzięki temu otrzymują możliwość rozwoju, alternatywę na spędzanie wolnego czasu, co jest bardzo istotne w edukacji i przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu młodych ludzi.

3. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021r. został zakończony i pomyślnie zrealizowany zgodnie z założeniami. Cel główny Programu został osiągnięty. Gmina Police w wyżej wskazanych latach intensywnie budowała zintegrowany system pomocy w zakresie wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki temu z powodzeniem realizowano cele szczegółowe Programu, które brzmiały następująco:

- 1.** Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- 2.** Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych,
- 3.** Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin,
- 4.** Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Organizowano pomoc materialną i rzeczową rodzinom wymagającym wsparcia, posiłki dla dzieci, realizowano pomoc w formie schronienia, wsparcie osobom doznającym przemocy w rodzinie, monitorowano sytuację zdrowotną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, pomagano w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze, zabezpieczano środki finansowe na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Gmina zapewniała ponadto rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem. Zadbano o udzielanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego rodzinom i dzieciom, tworzono i prowadzono grupy wsparcia, podnoszono kompetencje rodzicielskie rodzin tego wymagających, poprzez szkolenia, warsztaty, konsultacje, poradnictwo, udział w projektach. Prowadzono ponadto szeroko rozumianą pracę socjalną, dzięki czemu przeciwdziałano sytuacjom zagrażającym stabilizacji rodziny.

Poprzez spotkania i zespoły interdyscyplinarne koordynowano działania i wdrażano profesjonalne plany naprawcze na rzecz dzieci i młodzieży. Prowadzono i finansowano programy profilaktyczno – edukacyjne, organizowano wolny czas małoletnim, w tym wypoczynek letni, zimowy i zajęcia pozaszkolne. Prowadzono działania integrujące i aktywizujące społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży, finansowano świetlice i kluby młodzieżowe, udzielano pomocy uczniom z trudnościami w nauce, wspierano ideę wolontariatu, organizowano inicjatywy lokalne w zakresie wsparcia rodziny i dziecka. Monitorowano środowiska zagrożone uzależnieniami, zachęcano do podejmowania terapii przez rodziców i dzieci, podejmowano wczesne interwencje.

Ogrom podejmowanych działań był możliwy do zrealizowania dzięki dobrze zorganizowanemu systemowi wspierania rodzin. Nacisk nałożony na profilaktykę i intensyfikację metod pracy, prowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym skutkowało dobrymi efektami podejmowanych działań. W niektórych aspektach zminimalizowała się liczba osób korzystających z różnego rodzaju wsparcia. Praca na zasobach środowiska bezsprzecznie przyniosła długotrwałe pozytywne rezultaty. Profesjonalne usługi, udzielanie i dostęp do rzetelnych informacji w ramach zorganizowanego systemu zabezpieczenia społecznego, sprzyjają rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych i wspierają lokalną politykę społeczną. Integracja i aktywizacja sił pomocowych z zamysłem dążenia do zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinie prowadzi do poprawy jej funkcjonowania.

Trwałych i pożądaných zmian dokonuje się poprzez twórczy udział w życiu jednostki korzystającej z pomocy. Celem jest jej usamodzielnienie i gotowość do samorealizacji w każdej płaszczyźnie życiowej, co zapobiega marginalizacji społecznej osób wykluczonych i minimalizuje niepokojące zjawiska społeczne. Współpraca z instytucjami, organizacjami, samorządem lokalnym i rodzimymi przedsiębiorcami służy rodzinie i lokalnym społecznościom. Wspólne działanie to optymalne, zależne od możliwości rozłożenie sił i środków poszczególnych instytucji. Dzięki współpracy coraz większa liczba osób lepiej rozumie istniejące problemy społeczne i problemy związane z wykluczeniem.

Praca ze środowiskiem wieloproblemowym jest dużym wyzwaniem dla instytucji zajmujących się zawodowo pomaganiem. Uzyskanie pozytywnych rezultatów w rodzinie, która nie chce dokonywać elementarnych zmian w swoim życiu i przewyżczać trudności życiowych z powodu uzależnień, niskich kompetencji i wieloletnich nieprawidłowych nawyków w codziennym funkcjonowaniu, jest zadaniem bardzo trudnym. Wymaga odpowiednich umiejętności, kompetencji oraz predyspozycji osobowościowych i jest procesem długotrwałym. Dodatkowo wykonywane zadania opierają się na ogromnej odpowiedzialności za losy rodzin, co stanowi znaczne obciążenie emocjonalne osób wykonujących zawody wspierające. Nie zawsze pomimo nakładu sił i środków udaje się udzielić pożądanej pomocy, ale można skutecznie uchronić te najtrudniejsze środowiska od zwykłych tragedii ludzkich.

Polityka społeczna państwa nieuchronnie zmierza do rozdzielenia pracy socjalnej od świadczeń pomocy społecznej. Wsparcie finansowe stanowi zaledwie ułamek zadań wykonywanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Praca socjalna i asystentura to specjalistyczne usługi, które są kierowane do ogółu społeczeństwa, a nie tylko do klientów korzystających z pomocy finansowej. Wymagają sprawnego i skutecznego działania, narzędzi i profesjonalnych zasobów ludzkich. Wynika z tego coraz większe zapotrzebowanie na finansowanie kolejnych etatów, co jest związane z koniecznością tworzenia nowych miejsc pracy. Należy podkreślić, że poziom wynagrodzenia pracowników i charakter wykonywanego zawodu nie jest zachęcający dla osób zainteresowanych pracą w strukturach pomocowych. Skala i ewaluacja występujących problemów przy oferowanym wynagrodzeniu zniechęca potencjalnych kandydatów do podjęcia zatrudnienia w wyuczonym zawodzie. Biorąc pod uwagę wysokie oczekiwania społeczne względem działalności Ośrodka, będącego w powszechnym odbiorze pierwszą instytucją, do której można się zgłosić niemal w każdej sprawie i niezwłocznie uzyskać oczekiwaną pomoc, odczuwalne jest niedoinwestowanie sektora pomocy społecznej.

Trudności wynikające z sytuacji społeczno - gospodarczej nie zahamowały procesów pomagania. Sytuacja pandemiczna w 2021r. była nadal problemowa, jednak nie blokowała już funkcjonowania jednostek współpracujących w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021”, które z powodzeniem realizowały swoje zadania, czasem tylko w nieco zmienionej formie. Wyzwaniem stały się nowo powstałe problemy społeczno-psychiczne- ekonomiczne, niewątpliwie wpływające na obniżenie nastrojów społecznych. Skala szerzącej się deprawacji, wzrost uzależnień, trudności wychowawcze często spowodowane izolacją wynikającą z nałożonej kwarantanny, a wreszcie nadmierna eskalacja korzystania z mediów społecznościowych, nierzadko powodują wycofanie i rezygnację z chęci konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Emocje związane ze strachem przed chorobą, czy utratą kogoś bliskiego, a często także zgon ważnej osoby w życiu, zdominowały sposób myślenia i nastroje społeczne na przełomie ostatnich dwóch lat. Zmiana nastawienia do otaczającej rzeczywistości przez osoby, które samodzielnie nie są w stanie poradzić sobie z nawarstwiającymi się problemami, stanowiły punkt wyjścia dla osób udzielających profesjonalnej pomocy. W tych wyjątkowo trudnych i nieznanych dotąd sytuacjach wsparcie udzielane było przy całkowitym zaangażowaniu wszystkich profesjonalistów. Działanie budowane w oparciu o elastyczne harmonogramy uwzględniające konieczność zróżnicowania zasobów poszczególnych instytucji, skutkowało sprawną realizacją nałożonych zadań.

W 2021r. zgodnie z obowiązkiem ustawowym powstał kolejny „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024”, który został zatwierdzony Uchwałą Nr XXXVII/397/2021 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2021r.

Profilaktyka propagująca właściwe postawy społeczne i rodzicielskie oraz poszerzona oferta pomocowa dostosowana do potrzeb rodzin, jest niezbędna także w najbliższej przyszłości. Pozostawienie jednostek bez systemowego wsparcia niewątpliwie wpłynęłoby destrukcyjnie na całe środowisko lokalne. Osiągnięcie przez rodzinę stabilizacji życiowej, zapewnienie optymalnego rozwoju i bezpieczeństwa dzieciom, wyznacza kierunek działań wszystkim powołanym do tego jednostkom. Pełne i kompleksowe wsparcie jest uwarunkowane dobrą współpracą wszystkich służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci. Rozwój społeczności można bowiem uzyskać wyłącznie poprzez wspólny wysiłek zmierzający do rozwoju danej zbiorowości ludzkiej, która w wyniku uświadomienia własnych potrzeb podejmuje, choćby w ograniczonym zakresie, inicjatywę w dążeniu do poprawy własnych warunków życia, przez co wpływa na poprawę warunków życia całej społeczności.

